

Brüsszel, 2026. június 4.
(OR. en)

10132/26

ECOFIN 741
UEM 219
SOC 329
EMPL 158
COMPET 688
ENV 631
EDUC 213
ENER 330
JAI 742
GENDER 69
JEUN 110
SAN 406
ECB

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma: 2026. június 3.
Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2026) 216 final

Tárgy: Ajánlás
A TANÁCS AJÁNLÁSA
Luxemburg gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és
költségvetési politikájáról

Brüsszel, 2026.6.3.
COM(2026) 216 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Luxemburg gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

{SWD(2026) 216 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Luxemburg gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.
- (2) 2025. július 16-án a Bizottság elfogadta az Európai Gazdasági, Társadalmi és Területi Kohéziós, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési, Halászati és Tengeri, Jóléti és Biztonsági Alap 2028–2034 közötti időszakra történő létrehozásáról, valamint az (EU) 2023/955 és az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet módosításáról szóló rendeletre irányuló javaslatát ⁽²⁾. A javaslat célja, hogy a pénzügyi struktúra

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Gazdasági, Társadalmi és Területi Kohéziós, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési, Halászati és Tengeri, Jóléti és Biztonsági Alap 2028–

széttagoltságának csökkentése révén növelje az uniós finanszírozás hatékonyságát, és az EUMSZ 175. cikkével összhangban támogassa a tagállamokat gazdaságpolitikájuk összehangolásában.

- (3) A Bizottság 2025. november 25-én véleményt fogadott el Luxemburg 2026. évi költségvetés-tervezéséről. A Bizottság ugyanezen a napon – az 1176/2011/EU rendelet alapján – elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Luxemburgot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, az európai unióbeli humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást⁽³⁾, 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.
- (4) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléréként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. Az európai szemeszter igazodik a versenyképességi iránytűhöz, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon a Bizottság stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítésbe helyezze a gazdasági kormányzást, amely Uniószerint előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.
- (5) A gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere 2026-ban is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) végrehajtásával párhuzamosan zajlik, amely immár az utolsó szakaszába lépett⁽⁴⁾. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak voltak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék az elmúlt ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az RRF keretében támogatott és végrehajtott reformokat, mindenekelőtt azokat, amelyek hozzájárulnak az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezeléséhez.
- (6) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Luxemburgra vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelt a releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Luxemburg által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Luxemburg általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Luxemburg előtt álló legsürgetőbb

2034 közötti időszakra történő létrehozásáról, valamint az (EU) 2023/955 és az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet módosításáról, COM(2025) 565 final. A rendeletjavaslatot jelenleg tárgyalják a társjogalkotók.

³ HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelt, hogy Luxemburg milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtásában, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérésében, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósításában.

- (7) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság értékelése és ajánlása alapján ajánlást⁽⁵⁾ fogadott el, amelyben jóváhagyta Luxemburg nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét. A terv a 2025–2029-es időszakra vonatkozik, és költségvetési korlátot állapít meg a nettó kiadások ötéves maximális növekedési rátájának formájában. A Tanács a nettó kiadások alábbi maximális növekedési rátáit ajánlotta: 2025-ben 5,8 %, 2026-ban 4,7 %, 2027-ben 3,8 %, 2028-ban 5,4 %, 2029-ben pedig 4,7 %, ami megfelel a 2023-as referenciaév alapján kiszámított, 2025-ben 14,2 %-os, 2026-ban 19,6 %-os, 2027-ben 24,1 %-os, 2028-ban 30,8 %-os és 2029-ben 36,9 %-os maximális kumulatív növekedési rátának.
- (8) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében a Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy kérjék a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezésének összehangolt aktiválását⁽⁶⁾, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. A tagállamok 2028-ig bármikor kérhetik a nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválását, amennyiben megfelelnek az (EU) 2024/1263 rendelet 26. cikkében meghatározott kritériumoknak.
- (9) Luxemburg 2026. április 29-én benyújtotta az elért eredményekről szóló, 2026. évi éves jelentését⁽⁷⁾, amely a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátájának betartását, valamint az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban megjelölt fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások végrehajtását taglalja. Luxemburnak az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépültek.
- (10) A reál-GDP növekedése 2025-ben 0,6 %, a HICP-infláció pedig 2,5 % volt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 1,6 %-kal, 2027-ben pedig 2,0 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 2,7 %, 2027-ben pedig 1,8 % lesz.
- (11) Az Eurostat adatai⁽⁸⁾ alapján Luxemburg GDP-arányos államháztartási egyenlege a 2024. évi 0,9 %-os többletről 2025-ben 2,0 %-os hiányra csökkent. Az államháztartási egyenleg 2025. évi romlása főként a bevételek mérsékelt növekedését – ami részben a vásárlóerő és a versenyképesség megőrzését célzó intézkedések hatásával magyarázható –, és a részben a tartós beruházásokkal magyarázható dinamikus kiadásokat tükrözi. Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések

⁵ A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Luxemburg nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/[650], 2025.2.10., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/650/oj>).

⁶ A Bizottság közleménye – A megnövekedett védelmi kiadások kezelése a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében, Brüsszel, 2025.3.19., C(2025) 2000 final.

⁷ Az elért eredményekről szóló, 2026. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en?prefLang=hu.

⁸ Eurostat – Euromutatók, 2026.4.22.

alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ban a GDP 1,2 %-ának, 2027-ben pedig a GDP 1,5 %-ának megfelelő hiányt valószínűsít.

- (12) A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal⁽⁹⁾ 2025-ben expanzív volt, a GDP 1,7 %-ának megfelelő mértékben. Az előrejelzések szerint 2026-ban a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékben restriktív, 2027-ben pedig a GDP 0,9 %-ának megfelelő mértékben expanzív lesz.
- (13) Az Eurostat adatai⁽¹⁰⁾ alapján Luxemburg GDP-arányos államadóssága a 2024. végi 26,3 %-ról 2025 végére 26,5 %-ra nőtt. Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése azzal számol, hogy a GDP-arányos államadósság 2026 végére 29,2 %-ra, 2027 végére pedig még tovább, 30,2 %-ra nő.
- (14) Az Eurostat adatai⁽¹¹⁾ alapján Luxemburg teljes védelmi államháztartási kiadásai 2025-ben a GDP 1,0 %-át tették ki. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint 2026-ban a GDP 1,2 %-át fogja kitenni.
- (15) Az Unió továbbra is az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával szembesül, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési terhet jelentenek, továbbá társadalmilag és gazdaságilag nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Luxemburg nem fogadott el új költségvetés-politikai intézkedéseket a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítése érdekében.
- (16) A Bizottság számításai alapján Luxemburgban a nettó kiadások 2025-ben 8,7 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig összesen 15,7 %-kal nőttek. A nettó kiadások 2025. évi növekedése meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, és éves szinten a GDP 1,3 %-ának megfelelő eltérésnek felel meg. 2024-et és 2025-öt együttesen tekintve a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája szintén meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, ami a GDP 0,6 %-át marginálisan meghaladó kumulatív eltérésnek felel meg.
- (17) A Bizottság számításai alapján Luxemburgban a nettó kiadások 2026-ban várhatóan 3,5 %-kal, 2024-ben, 2025-ben és 2026-ban pedig összesen 19,7 %-kal nőnek. A nettó kiadások 2026-ra előre jelzett növekedése nem éri el az ajánlott maximális növekedési rátát. 2024-et, 2025-öt és 2026-ot együtt vizsgálva az előrejelzések szerint a nettó kiadások kumulatív eltérése a GDP kevesebb mint 0,1 %-ára csökken.
- (18) Luxemburg nyugdíjrendszere közép- és hosszú távú kihívásokkal néz szembe, mivel az előrejelzések szerint a demográfiai trendek veszélyeztetik a fenntarthatóságát. Az időszóról szóló 2024. évi jelentés szerint Luxemburg nyugdíjkiadásai 2070-ben

⁹ A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető, de az elsődleges kiadások tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások által finanszírozott kiadásokat.

¹⁰ Eurostat – Euromutatók, 2026.4.22.

¹¹ Eurostat, Kormányzati kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint.

várhatóan elérik a GDP 17,5 %-át, és ez 2022-höz képest 8,3 százalékpontos növekedést jelent, ami a legnagyobb növekedés az EU-ban. 2025 decemberében Luxemburg nyugdíjreformot fogadott el. A reform főként a járulékok mértékének 1,5 százalékponttal 25,5 %-ra történő emeléséből, a hosszabb életpályák adókedvezmények biztosítása révén történő növelésére irányuló korlátozott intézkedésekből, a progresszív nyugdíjra való jogosultság bevezetéséből, valamint a legtöbb korengedményes nyugdíjas kötelező járulékfizetési időszakának meghosszabbításából áll ⁽¹²⁾. Összességében úgy tűnik, hogy a reform nem elegendő a nyugdíjrendszer fenntarthatóságát érintő strukturális problémák megoldásához, és valószínűleg az 55–64 éves munkavállalók alacsony részvételi arányát sem növeli jelentősen. A népesség elöregedése, valamint a foglalkoztatás növekedésének a rendszer egyensúlyának fenntartásához szükséges éves 2–3 %-os növekedés alá történő várható lassulása az előrejelzések szerint 2029-ben az I. pillérbe tartozó nyugdíjrendszer deficitjéhez, 2048-ban pedig a tartalékainak kimerüléséhez vezet. A nyugellátások magasak, bruttó helyettesítési rátájuk 2022-ben 75 % volt ⁽¹³⁾, míg a nyugdíjban töltött idő itt a leghosszabb az EU-ban (Luxemburg esetében 25,2 év, szemben a 21,3 éves uniós átlaggal 2022-ben) ⁽¹⁴⁾. 2025-ben az EU-ban Luxemburgban volt a legalacsonyabb az 55–64 éves munkavállalók részvételi aránya (51,9 %, szemben az uniós 69,5 %-kal) ⁽¹⁵⁾. Bár a törvényben előírt nyugdíjkorhatár 65 év, a korai nyugdíjba vonulás 57 éves kortól lehetséges, ami az egyik legalacsonyabb tényleges nyugdíjbavonulási életkor az EU-ban. A hosszabb pályafutást, valamint az 55–64 éves munkavállalók magasabb részvételi arányát ösztönző intézkedések elősegítenék a nyugdíjak fenntarthatóságának és a gazdasági növekedésnek a támogatását.

- (19) Luxemburg komoly lakhatási kihívással néz szembe, mivel az ingatlanárak emelkedése miatt az elmúlt évtizedben jelentősen csökkent a megfizethetőség. Miután a lakásárak egy évtized alatt megduplázódtak, a 2022. évi csúcsot követően csökkenni kezdtek, és két év alatt több mint 15 %-kal estek vissza. A csökkenést a kamatlábak jelentős növekedése váltotta ki, amely kedvezőtlenül befolyásolta a hitelfelvételi kapacitást. Ennek ellenére azonban az árak azóta ismét emelkedni kezdtek, és 2025-ben a luxemburgi lakásárak nominális értéken 60 %-kal magasabbak voltak, mint egy évtizeddel ezelőtt, miközben az átlagbér ugyanebben az időszakban csak 40 %-kal nőtt. Luxemburg az EU legdrágább lakáspiaca. A magas lakásárak a kereslet és a kínálat közötti egyensúly hiányának tudhatók be, amelyet a népességnövekedés vezérel, és amelyet megerősít a keresletet támogató és a földfelhalmozást előnyben részesítő adózási keret, valamint a földtulajdon koncentrációja. A földterületek hasznosítása és az adóreform továbbra sem valósult meg, a módosított törvénytervezetek pedig több lehetőséget kínálnak az adómentességre. Az olyan ambiciózus reformok, mint például a több fejlesztési célú földterület felszabadítására és az állami földterületeken nagyszabású városfejlesztési projektek végrehajtására irányuló intézkedések elősegítenék a lakáskínálat növelését, többek között a megfizethető lakhatás biztosításával. Emellett a keresleti oldalon a jelzáloghitelkamatok levonhatóságának fokozatos megszüntetése segítené visszaszorítani a lakásárakat. A prioritások közé tartozik továbbá a makroprudenciális keret

¹² [Loi de 19 Decembre 2025 \(Nyugdíjreform\)](#) és [loi de 19 Decembre 2025 \(Adóösztönzők\)](#).

¹³ [OECD: Az OECD gazdasági felmérései: Luxembourg 2025.](#)

¹⁴ [Az idősödésről szóló 2024-es jelentés](#): a nők és férfiak 65 éves korban várható élettartamának számtani közepe plusz a 65 év és az átlagos munkaerőpiaci kilépési életkor különbsége.

¹⁵ Eurostat: [lfsa_argan](#).

megerősítése a háztartások magas szintű eladósodottságához és a változó kamatlábú jelzáloghitelek jelentős arányához kapcsolódó rendszerszintű kockázatok csökkentése érdekében.

- (20) Luxemburg a határokon átnyúló jelentős mértékű ingázás és a gépkocsiktól – többek között a vállalati autóktól – való nagy fokú függőség miatt jelentős közlekedési kihívásokkal néz szembe, ezt pedig tovább súlyosbítja az elégtelen lakáskínálat, amely arra kényszeríti a munkavállalókat, hogy a munkahelyüktől távolabb költözzenek⁽¹⁶⁾. Ez a helyzet forgalmi torlódásokat eredményez, amelyek hatással vannak a környezeti fenntarthatóságra. Bár Luxemburg haladást ért el a tömegközlekedés javítása terén, az ingázó munkavállalók igényeinek kielégítéséhez összehangolt, határokon átnyúló stratégiára lenne szükség. Ez magában foglalja a konnektivitás javítását, a vasúti közlekedési infrastruktúra szomszédos országokkal való összekapcsolását, a jegykiadó rendszerek integrálását, valamint az utolsó kilométeres csatlakozások javítását.
- (21) Luxemburg továbbra is ki van téve az agresszív adótervezési kockázatoknak, amelyek a számos multinacionális csoportnak otthont adó és nagy, határokon átnyúló befektetési állománnyal rendelkező jelentős pénzügyi központként betöltött szerepéhez kapcsolódnak. Luxemburg átültette a vonatkozó európai uniós jogszabályokat, többek között az (EU) 2022/2523 tanácsi irányelvet⁽¹⁷⁾ (a továbbiakban: a 2. pillérrel szülő irányelv), és további intézkedéseket hozott nemzeti szinten, a 2. pillér hatálya ugyanakkor a legalább 750 millió EUR éves bevétellel rendelkező nagy szervezetekre korlátozódik. Luxemburg így különösen a kamat- és jogdíjfizetések levonhatóságának tilalmára vonatkozó szabályt vezetett be. Ez az intézkedés az adózási szempontból harmadik országbeli joghatóságok európai uniós jegyzékén szereplő joghatóságokra vonatkozik, így a hatálya korlátozott.
- (22) A helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek, a civil társadalom és más érdekelt felek szisztematikus, érdemi és időben történő bevonása továbbra is elengedhetetlen az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásával kapcsolatos széles körű támogatottság biztosítása érdekében, valamint az európai szemeszter keretében.
- (23) Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA) és az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) nyújtott támogatást magában foglaló kohéziós politikai programok végrehajtása során Luxemburg mind a projektek kiválasztása, mind a kifizetések tekintetében meghaladja az átlagos uniós ütemet. Fontos fenntartani a jelenlegi lendületet, miközben maximalizálni kell a beruházások helyszíni hatását. Luxemburg a kohéziós politikai programjai keretében már most is lépéseket tesz a versenyképesség és a növekedés fellendítése érdekében. Mindazonáltal előfordulhat, hogy egyes területeken, többek között az IÁA keretében a digitalizációval és az energetikai infrastruktúrákkal kapcsolatos területeken tovább kell fokozni a végrehajtásra irányuló erőfeszítéseket.
- (24) Luxemburg számos kihívással néz szembe az innováció és a versenyképesség, az energetikai átállás és a környezetvédelem, az iskolai egyenlőség, a felfelé irányuló társadalmi konvergencia és a humántőke-fejlesztés terén.

¹⁶ Statec, 2025, P2021 N°18 - *La dépendance automobile persiste pour les déplacements domicile-travail.*

¹⁷ A Tanács (EU) 2022/2523 irányelve (2022. december 14.) az Unióban a multinacionális vállalatcsoportokra és a nagy volumenű belföldi vállalatcsoportokra vonatkozó globális minimum-adószint biztosításáról (HL L 328., 2022.12.22., 1. o.).

- (25) Szilárd tudományos alapja és jó nemzetközi összeköttetésekkel rendelkező kutatási rendszere ellenére az üzleti innováció, valamint a helyi innovatív induló vállalkozások és a kis- és középvállalkozások (kkv-k) növekedési lehetőségei továbbra is korlátozottak. Luxemburg továbbra sem használja ki kellőképpen az új technológiák bevezetésében és a digitalizációban rejlő lehetőségeket, és a kkv-k alapvető digitális intenzitása tekintetében az uniós átlag alatt teljesít⁽¹⁸⁾, miközben az innovatív technológiai beruházások nagy része multinacionális csoportokon belül valósul meg, ami kedvezőtlen hatással van a gazdaság diverzifikációjára és versenyképességére. Emellett az ország üzleti K+F-intenzitása az elmúlt két évtizedben csökkenő tendenciát mutatott, és 2024-ben a GDP 0,45 %-ára esett vissza, ami messze elmarad az 1,49 %-os uniós átlagtól. Bár ezt részben Luxemburg szolgáltatásalapú gazdasága magyarázza, az ágazatok széles körében lényegesen alacsonyabbak az üzleti K+F-kiadások, mint a legjobban teljesítő országokban⁽¹⁹⁾. Emellett a kutatási eredmények minőségét nem hasznosítják teljes mértékben, és a tudomány és a vállalkozások közötti kapcsolatok továbbra is gyengék.
- (26) Luxemburg gazdasága továbbra is rendkívül versenyképes, különösen a nagy nemzetközi pénzügyi ágazata révén. Ugyanakkor továbbra is ki van téve a csökkenő termelékenységhez kapcsolódó strukturális nyomásnak. 2015 és 2025 között a teljes tényezőtermelékenység mintegy 4 %-kal csökkent, miközben az uniós aggregátum körülbelül 6 %-os növekedést mutatott. E csökkenés főként a pénzügyi ágazatnak tudható be, ahol az egy ledolgozott munkaóra jutó bruttó hozzáadott érték ugyanebben az időszakban mintegy 11,6 %-kal csökkent. A növekvő nemzetközi verseny, a változó európai uniós szabályozási követelmények, a munkaerőpiaci korlátok, valamint a nagyobb értékű tevékenységek továbbra is korlátozott diverzifikációja rontják a gazdaság rezilienciáját és hosszú távú versenyképességét. Ezzel összefüggésben Luxemburnak fokoznia kell a pénzügyi ágazat további diverzifikálására irányuló erőfeszítéseit az innováció és az új technológiák bevezetésére vonatkozó feltételek javításával, beleértve a belföldi innovációkat és technológiákat. A vonatkozó üzleti és szakmai szolgáltatások terén a verseny és a piacra jutás erősítése, az innováció terjesztésének megkönnyítése, valamint az üzleti környezet keretfeltételeinek további javítása lehetővé tenné a termelékenység növekedését.
- (27) Luxemburg ötvözi a háztartások magas megtakarításait és a befektetési alapok rendkívül fejlett ökoszisztémáját. A hosszú távú kockázati tőke azonban csak szerény mértékben jut el belföldön az innovációs tevékenységekhez, ami továbbra is kedvezőtlen hatással van a gazdaság diverzifikációjára és a termelékenység szélesebb körű növekedésére. Bár Luxemburg megerősítette innovációfinanszírozási struktúrájának egyes részeit, beleértve az állami támogatási eszközöket és az induló beruházásokra vonatkozó adókedvezményeket, a rendelkezésre álló bizonyítékok arra utalnak, hogy a finanszírozási korlátok továbbra is különösen relevánsak a későbbi magvető, a növekedési és a léptékváltási szakaszokban, és hogy a meglévő eszközök nem terelik megfelelően a háztartások megtakarításait az innovatív belföldi vállalkozások felé. Ebben az összefüggésben a háztartások diverzifikált sajáttőke- és hosszú távú befektetési alapokban való nagyobb részvételének elősegítése – megfelelő

¹⁸ Eurostat ([isoc_e_dii](#)), valamint „Luxembourg Startup Ecosystem Assessment and Benchmarking” (A luxemburgi induló vállalkozások ökoszisztémájának értékelése és összehasonlítása), Ministère de l’Economie, [2023](#).

¹⁹ [Az OECD gazdasági felmérései: Luxembourg 2025](#).

fogyasztóvédelmi biztosítékok és a hosszú tartási időszakokhoz kapcsolódó ösztönzők mellett – segíthet abban, hogy a háztartások megtakarításait az innováció finanszírozására fordítsák.

- (28) Luxemburgban továbbra is korlátozott a kiegészítő nyugdíj fedezete. A foglalkoztatási kiegészítő rendszerekhez való hozzáférés nagymértékben függ a munkáltató kezdeményezésétől, ami csökkentheti a hozzáférést, különösen a kisebb vállalkozások munkavállalói esetében. Emellett a jogi és költségvetési bizonytalanság is visszatarthatja a határokon átnyúló tevékenységet folytató munkavállalók egy részét a részvételtől. Luxemburg pénzügyi ágazata ugyanakkor igen fejlett ahhoz, hogy támogassa a kiegészítő nyugdíjrendszerekhez való szélesebb körű hozzáférést, valamint a megfelelő jogi és szabályozási keretet. Az egyszerű, hordozható és költségátlátható kiegészítő nyugdíjrendszerek elérhetőségének javítása – például az automatikus beléptetés bevezetése révén – hozzájárulhat a hosszú távú megtakarításokban való részvétel bővítéséhez és a nyugdíjak megfelelőségének támogatásához, különösen azon munkavállalók esetében, akik a munkáltatójukon keresztül nem férnek hozzá valamely rendszerhez.
- (29) Bár Luxemburg elkötelezett az üzleti szolgáltatási ágazat szabályozási környezetének javítása mellett, továbbra is fennállnak bizonyos jelentős szabályozási akadályok. Az OECD⁽²⁰⁾ és az Európai Bizottság⁽²¹⁾ szerint a szabályozási korlátozások továbbra is különösen szigorúak az ügyvédek, a közjegyzők, az építészek, az építőmérnökök és a könyvelők esetében. A versenykorlátozó akadályok az egyes szakmákhoz való hozzáférés korlátozott lehetőségeihez, a különböző adminisztratív kötelezettségekhez, a kötelező díjak meglétéhez, illetve a reklámozás és a marketing bármely formájának tilalmához köthetők⁽²²⁾. A követelmények csökkentése vagy a rugalmasság növelése fokozná a versenyt a szabályozott szakmák ágazatában. A kiskereskedelmi ágazatban a szabályozási korlátozások még mindig valamivel szigorúbbak, mint a hasonló országokban – bár 2018 óta jelentősen csökkentek. Emellett Luxemburg az olyan tagállamok közé tartozik, ahol a legnagyobbak az Európai Gazdasági Térségen (EGT) belüli szolgáltatáskereskedelem akadályai⁽²³⁾, amelyek olyan kulcsfontosságú ágazatokat érintenek, mint az építőipar és a számvitel.
- (30) Annak ellenére, hogy a közelmúltban jelentős mértékben csökkent a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás – az olyan szakpolitikáknak köszönhetően, mint a 2035-re szóló nemzeti mobilitási terv⁽²⁴⁾ és az ingyenes tömegközlekedés –, továbbra is ez az ágazat az elsődleges üvegházhatásúgáz-kibocsátási forrás, amely 2024-ben a luxemburgi vállaláselosztási ágazatok teljes kibocsátásának 59 %-ért felelt⁽²⁵⁾. Emellett jelentősen hozzájárul más légszennyező anyagok kibocsátásához is, így 2023-ban az NO_x-kibocsátás 62 %-át, illetve a PM₁₀-

²⁰ OECD: [Product Market Regulation indicators](#) (Termékpiac-szabályozási mutatók), 2024.

²¹ Az Európai Bizottság [közleménye a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó reformajánlások aktualizálásáról](#), COM(2021) 385, 2021.7.9.

²² OECD, [Az OECD gazdasági felmérései: Luxemburg, OECD](#), 106. o., 2025. április.

²³ Az Európai Bizottság személyzeti számításai az OECD EGT-n belüli [STRI](#) adatbázisa alapján.

²⁴ [PNM 2035 - Plan national de mobilité - Le gouvernement luxembourgeois](#) (Nemzeti mobilitási terv – Luxemburg kormánya).

²⁵ A 2023. évi közös kötelezettségvállalási rendelet hatálya alá tartozó kibocsátások becsült jegyzékadatakon alapulnak. A végleges adatok 2027-ben, átfogó felülvizsgálatot követően kerülnek megerősítésre.

kibocsátás 32 %-át tette ki⁽²⁶⁾. Bár Luxemburg előrelépést tett az elektromos járművek előmozdítása terén, a közlekedés további dekarbonizációja és a tömegközlekedési infrastruktúrába való beruházás hozzájárulna a kibocsátások csökkentéséhez a 2030-ra vonatkozó nemzeti kibocsátáscsökkentési céllal és Luxemburnak a közös kötelezettségvállalási rendeletben meghatározott, 2030-ra vonatkozó uniós célkitűzésével összhangban⁽²⁷⁾.

- (31) A fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségnek a lakóépületekre és nem lakóépületekre vonatkozó energiahatékonysági intézkedések révén történő csökkentésére irányuló erőfeszítések terén kevés előrelépés történt. 2019 és 2024 között a lakossági ágazatban Luxemburg végsőenergia-fogyasztása a háztartások energiamegtakarítása ellenére stagnált. A megtakarításokat főként a lakások és a nagyobb lakások megnövekedett száma ellensúlyozta. Luxemburg tavaly 2025 utánra is meghosszabbította a „Klimabonus Wunnen” programot azzal a szándékkal, hogy növelje az energiamegtakarításokat a meglévő építőipari ágazatban. Luxemburg azt tervezi, hogy a nem lakóépületek energiamegtakarításának javítása érdekében összehangolja intézkedéseit az uniós minimális energiahatékonysági előírásokkal a nemzeti szinten meghatározott küszöbértékek alapján. Míg Luxemburgban az ipar a teljes ÜHG-kibocsátás viszonylag kis részéért felelős, és jelentősen csökkentette kibocsátásintenzitását, az ipari ÜHG-kibocsátás továbbra is szorosan kapcsolódik az energiafelhasználáshoz. Bár számos önkéntes rendszer, támogatási keret és kialakulóban lévő technológia létezik az ipar dekarbonizációjára, ezek még nem szolgálják teljes mértékben a szükséges átalakulás mértékét és ütemét.
- (32) Az átvitelrendszer-üzemeltető úgy véli, hogy a megújulóenergia-átviteli igények kezelése érdekében korszerűsíteni kell a nagyfeszültségű hálózatot, és növelni kell a kapacitását a közeljövőben várható kereslet kielégítése érdekében, beleértve a határokon átnyúló összeköttetéseket. Luxemburg 2025-ben 51 olyan konkrét intézkedés elfogadásával megkezdte a megújuló energiára való átállás előmozdítását, amelyek magukban foglalták többek között a megújuló energia alkalmazásának felgyorsítását és egyszerűsítését olyan intézkedések révén, mint a digitalizált engedélyezési eljárások, az optimalizált földhasználat vagy a polgárok bevonása. Ezen intézkedések teljes körű és időben történő végrehajtása kulcsfontosságú ahhoz, hogy Luxemburg 2030-ra elérje az energiaszerkezetében a megújuló energia 37 %-os részarányára vonatkozó célkitűzését.
- (33) Luxemburg a vízminőség, az ökoszisztéma állapotromlása és a földhasználat terén környezeti kihívásokkal néz szembe, amelyek hatással vannak a környezeti fenntarthatóságra és a gazdasági tevékenységre. A vízkészletekre számos tényező terhelést jelent, így többek között a tápanyag- és peszticidszennyezés, az ipari kibocsátások és a víztestek fizikai változásai, amelyek mind a felszíni, mind a felszín alatti vizeket érintik, és kockázatot jelentenek a víz rendelkezésre állására és minőségére nézve. Az ökoszisztémákra egyre nagyobb nyomás nehezedik a szennyezés, a területelvonás és az éghajlatváltozás miatt, miközben a gazdasági tevékenység jelentős része az ökoszisztéma-szolgáltatásoktól függ. Az elmúlt évtizedekben romlott az erdők egészsége, különösen a 2018 óta a számos aszály által okozott, éghajlattal kapcsolatos károk miatt. Ezáltal az erdők már kevésbé képesek

²⁶ [EEA, Légszennyezőanyag-kibocsátási adatmegjelenítő \(Göteborgi Jegyzőkönyv, a levegőszennyezésről szóló egyezmény\), 1990–2023, 2026.](#)

²⁷ [A Bizottság \(EU\) 2020/2126 végrehajtási határozata.](#)

arra, hogy olyan kulcsfontosságú szolgáltatásokat nyújtsanak, mint a szén-dioxid-tárolás, a vízszabályozás és a biológiai sokféleség védelme. Ezek a kihívások rávilágítanak a vízminőség javításának, a fenntartható mezőgazdaság további előmozdításának, valamint az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó erdőgazdálkodás megerősítésének fontosságára. Bár Luxemburg lépéseket tett a vízgazdálkodás javítása, a fenntarthatóbb területkezelési és mezőgazdasági gyakorlatok előmozdítása, valamint az erdőkre vonatkozó szakpolitikai keret megerősítése érdekében, továbbra is hiányosságok állnak fenn, és továbbra is nyomás nehezedik az ökoszisztémákra. A környezetvédelmi, éghajlat-politikai és mezőgazdasági szakpolitikai területek közötti irányítás és koordináció megerősítése, valamint a beruházási hiányok felszámolása támogatná a vízre, a földhasználatra és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra összpontosító intézkedések hatékony végrehajtását. Emellett a körforgásos jellegre vonatkozó intézkedésekbe való beruházás – különösen az upstream ágazatokban – hozzájárulna a környezeti terhelés csökkentéséhez, valamint a fenntarthatóbb és reziliensebb gazdaság támogatásához.

- (34) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának fokozásában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket a készségek és az oktatás területén a humán tőkével kapcsolatos, versenyképességet akadályozó strukturális kihívások sürgős kezelése érdekében. A Luxemburnak címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az unióbeli humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.
- (35) Luxemburg oktatási rendszerében továbbra is egyenlőtlenségek figyelhetők meg az oktatási teljesítmény terén, különösen a különböző nyelvi háttérrel rendelkező diákok körében. Az oktatás többnyelvű jellege – amely különösen nagy kihívást jelent azon diákok közel 70 %-a számára, akik otthon nincsenek kitéve a luxemburgi nyelvnek – hozzájárul a tartós teljesítménybeli hiányosságokhoz⁽²⁸⁾, amelyeket tovább erősít a társadalmi-gazdasági háttér és a különböző oktatási szintekre való korai osztás. Egy újonnan elfogadott reform, amelynek végrehajtása 2027 szeptemberében kezdődik, bevezeti a német és a francia nyelv közötti választást az írástudás nyelveként, fel kívánja számolni e kihívásokat, és hatékonysága végső soron attól függ, hogy az iskolák képesek-e tanítási módszereiket e diákok sajátos igényeihez igazítani. Eközben rendszerszintű egyenlőtlenségekre utalnak a magasabb korai iskolaelhagyási és NEET-szintek a hátrányos helyzetű és nem anyanyelvi diákok körében, valamint a magasabb társadalmi-gazdasági csoportok felülreprezentáltsága a jobban teljesítő európai állami iskolákban. Mivel az EU-ban Luxemburgban az egyik legnagyobb a teljesítménybeli hiányosság a szülői oktatáshoz kapcsolódóan⁽²⁹⁾, a nyelvi szempontból sokszínű és hátrányos helyzetű diákok célzott támogatása elengedhetetlen a méltányos lehetőségek biztosításához és az egyenlőtlenségek csökkentéséhez.
- (36) Luxemburg továbbra is jelentős munkaerőpiaci kihívásokkal néz szembe a strukturális munkaerőhiány és a munkaerőpiaci részvétel kapcsán. Luxemburg általánosan magas gazdasági fejlettsége ellenére az utóbbi években nőtt a munkanélküliség, és meghaladta az uniós átlagot. A strukturális munkaerőhiány is nőtt: a makrogazdasági meg nem felelés 2024-ben elérte a 26,8 %-ot, ami jelentősen meghaladja az európai uniós átlagot, és ami jelentős foglalkoztatási egyenlőtlenségeket tükröz a különböző

²⁸ ÉpStan eredménytábla: Az „Épreuves Standardisées” luxemburgi iskolamegfigyelési program eredményei, <http://dashboard.epstan.lu>.

²⁹ [ICILS](https://icils.org/), 2023.

készség szinteken. A munkaerőpiacot a magas szintű képzettséggel rendelkező munkavállalók iránti erős kereslet jellemzi, miközben az alacsony képzettségűek esetében továbbra is korlátozottabbak a foglalkoztatási kilátások, ami hozzájárul az egyenlőtlenségekhez és a dolgozói szegénységhez. A szegénységi szintek azonban 2025-ben alacsonyabbak voltak, valószínűleg a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó adatgyűjtés javulása miatt, bár a korábbi adatok már csökkenő szinteket mutattak. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztettség kockázatának kitétek aránya jelenleg 18,2 % (EU: 20,8 %). Ugyanakkor az idősebb munkavállalók foglalkoztatási és aktivitási rátája továbbra is a legalacsonyabb az Európai Unióban: a tartós munkanélküliség a 45 éves és annál idősebb munkavállalók körében koncentrálódik, a felnőttkori tanulásban való részvétel pedig továbbra is mérsékelt, ami korlátozza a munkavállalók azon képességét, hogy alkalmazkodjanak a változó készségigényekhez. Bár Luxemburg intézkedéseket hozott a foglalkoztatási kilátások javítása, valamint a továbbképzés és átképzés támogatása érdekében, ezek hatása továbbra is széttagolt; a készségfejlesztés és az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák összehangoltabb megközelítése – beleértve a szakképzés előmozdítását és az egész életen át tartó tanulás fokozását – támogatná a foglalkoztathatóságot, kezelné a strukturális munkaerőhiányt és javítaná a munkaerőpiaci teljesítményt. E kihívások kezelése hozzájárulna a társadalmi felzárkózás támogatásához is, összhangban a bizottsági szolgálatok által a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően elvégzett második szakaszos elemzéssel⁽³⁰⁾.

- (37) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2026. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Luxemburg esetében az 1. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó első, második, harmadik, ötödik és tizennegyedik ajánlás végrehajtásához, a 2. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó negyedik ajánlás végrehajtásához, a 3. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó hetedik, nyolcadik, kilencedik és tizennegyedik ajánlás végrehajtásához, a 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó hetedik ajánlás végrehajtásához, az 5. ajánlás pedig hozzájárul az euroövezetre vonatkozó ötödik ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Luxemburg 2026-ban és 2027-ben hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Tekintettel a nettó kiadások ajánlott felső határától való, 2025-ben rögzített lényeges eltérésre és a Bizottság által 2026-ra előre jelzett eltérésre, hozzon intézkedéseket a nettó kiadások oly módon történő ellenőrzésére, hogy azok megfeleljenek a Tanács által 2025. január 21-én ajánlott maximális növekedési rátáknak. Erősítse meg a védelmi kiadásokat és a védelmi készséget, ugyanakkor biztosítsa a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaárak emelkedéséből eredő hatás enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatók helyzetben lévő háztartások védelmére vagy a nagy energiaintenzitású vállalkozások igényeinek kezelésére irányuljanak, megőrizték az

³⁰ [SWD\(2026\) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\), 2026](#) (A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően a társadalmi konvergenciára vonatkozóan elvégzett második szakaszos elemzés, 2026).

energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, annak szavatolása mellett, hogy az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal. Találjon megoldást a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságára, különösen a korai nyugdíjba vonulás korlátozásával és az idősebb munkavállalók részvételének és foglalkoztatási rátájának növelésével. Növelje a lakáskínálatot, különösen az átfogó földhasználati politika és az ingatlanadó-reform elfogadása, az állami földterületeken megvalósuló nagyszabású városfejlesztési projektek kidolgozása, valamint a településtervezéssel és a határokon átnyúló tömegközlekedéssel való koordináció megerősítése révén. Csökkentse az ingatlanpiaccal kapcsolatos kockázatokat a hitelfelvételre irányuló fiskális ösztönzők fokozatos megszüntetésével és a makroprudenciális keret megerősítésével. Tegyen további lépéseket az agresszív adótervezés hatékony kezelése érdekében, különösen azáltal, hogy biztosítja a külföldre, nulla százalékos, illetve alacsony adót kivető országokba irányuló kamat- és jogdíjfizetések megfelelő adóztatását.

2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében végrehajtott reformok és beruházások folytonosságát. Tartsa fenn a kohéziós politikai programok végrehajtási lendületét, adott esetben a kohéziós politikai keret félidős felülvizsgálata során a stratégiai prioritásokhoz való átcsoportosításra és a rugalmassági mechanizmusokra építve.
3. Ösztönözze az innovációba történő beruházásokat és támogassa a magas K+F-intenzitású tevékenységeket. Fokozza a versenyképességet azáltal, hogy előmozdítja a diverzifikációt a pénzügyi ágazatban, felgyorsítja a fejlett digitális technológiák kkv-k általi alkalmazását, továbbá segíti a vállalkozások bővülését és a termelékenység-növekedést. Kezelje az innovációfinanszírozási hiányt, többek között a háztartások sajáttőke- és befektetési alapokba való beruházásainak növelése, valamint a kiegészítő nyugdíjrendszerek elérhetőségének javítása révén. Számolja fel a verseny akadályait, például a szolgáltatásnyújtás és a szabályozott szakmák terén.
4. Tegyen további erőfeszítéseket a fenntartható és hatékony közlekedés terén a közlekedés dekarbonizációjának további előmozdítása, valamint a tömegközlekedési infrastruktúrába és a vidéki területek összekapcsoltságába való beruházás révén. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függőséget az épületek energiahatékonyságába való beruházás révén. Korszerűsítse a nagyfeszültségű hálózatot és növelje annak kapacitását, javítsa a határokon átnyúló összeköttetéseket, valamint könnyítse meg a megújuló energia alkalmazására vonatkozó engedélyezési eljárásokat. Támogassa az önkormányzatokat a megújuló energia alkalmazása terén. Javítsa az éghajlatváltozással szembeni és a vízügyi rezilienciát, többek között a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, az erősebb ágazatközi irányítás és a körforgásos jellegre vonatkozó intézkedések révén.

5. Javítsa az iskolarendszer teljesítményét, és biztosítsa az esélyegyenlőséget az iskolákban azáltal, hogy az oktatást a hátrányos helyzetű és a különböző nyelvi háttérrel rendelkező diákok igényeihez igazítja. Orvosolja a strukturális munkaerőhiányt az egész életen át tartó tanulás előmozdítása és az aktív munkaerőpiaci politikák javítása révén.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*